

ПРЫСУДЖАНЫ ПРЭМІІ «ЗА ДУХОЎНАЕ АДРАДЖЭННЕ» І СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ ПРЭМІІ ДЗЕЯЧАМ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВА 2015 ГОДА

Адпаведныя ўказы кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў 30 снежня, паведамліў у прэс-службе беларускага лідара.

Рашэннем кіраўніка дзяржавы па выніках 2015 года прысуджаны 5 прэмій Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне». Імі адзначаны аўтарскія і працоўныя калектывы за актыўную дзейнасць у гуманітарнай сферы.

Сярод лаўрэатаў гэтай высокай узнагароды аўтарскія калектывы ў складзе пазаштатнага супрацоўніка галоўнай дырэкцыі міжнароднага вяшчання Беларускага радыё Алены Харашэвіч і прафесара кафедры крымінальна-выканаўчага права Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Анатоля Шаркова. Іх намаганні створана кніга-рэквіём «Жыць і помніць», у якой абагульнены вынікі работы па вызначэнні і вывучэнні месца пахавання беларусаў — абаронцаў Айчыны ў розных кутках Еўропы.

СТАРТ ДАДЗЕНЫ!

Калядны міжнародны турнір аматараў хакея на прыз Прэзідэнта Беларусі набыў шырокую папулярнасць

Пра гэта заявіў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка, адкрываючы ўчора спаборніцтвы ў спартыўным комплексе «Чыжоўка-Арэна».

Новы спартыўны год у Беларусі па добрай традыцыі стартуе з унікальных спаборніцтваў, лядовыя арэны сталіцы ў дванаццаты раз прымаюць удзельнікаў і балельшчыкаў Каляднага міжнароднага турніру аматараў хакея. «Гэтыя спаборніцтвы ўжо сталі своеасаблівай візітнай карткай нашай дзяржавы, набылі шырокую папулярнасць у многіх краінах, стаўшы неафіцыйным чэмпіянатам свету па хакеі сярод аматараў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

За галоўны трафей цяперашняга турніру будучы змагацца прадстаўнікі Беларусі, Германіі, Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, Расіі, Славакіі, Фінляндыі, Швейцарыі, Швецыі, паведамляе БЕЛТА. «Усе яны не пачаткоўцы і ўжо спрабавалі свае сілы на мінскім лёдзе. У складзе гэтых дружных знакамітых гульцоў, якія вызначыліся на спаборніцтвах самага высокага ўзроўню. І нам вельмі прыемна зноў прымаць іх у сябе ў гасцях», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Адметнай рысай беларускага турніру Прэзідэнт назваў сур'ёзны спартыўны складнік, дух сапраўднай барацьбы і самае важнае — пераемнасць прафесійнага і масавага спорту. «Галоўная мэта такіх аматарскіх матчаў — гэта перш за ўсё ўмацаванне дружальных адносін паміж краінамі-ўдзельнікамі. Бо, як вядома, спорт — лепшая форма народнай дыпламатыі!» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Усіх нас аб'ядноўвае шчырая любоў да гэтага віду спорту, імкненне развіваць у сабе лепшыя якасці, уласцівыя яму, — мужнасць, стойкасць, мэтанакіраванасць. Нездарма ў народзе трывала замацаваўся крылаты выраз: баязлівец у хакей не гуляе», — заўважыў Прэзідэнт.

Калядны турнір адметны яшчэ і тым, што ў ім не бывае праіграўшых: выйграюць і ўдзельнікі, і заўятары.

Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што цяперашнія спаборніцтвы стануць не толькі яркім і відовішчым святам, але і школай майстэрства для соцень юных спартсменаў. Кіраўнік дзяржавы ад усёй душы павіншаваў удзельнікаў турніру і заўятараў з Новым годам і Калядамі.

духоўна-асветнай дзейнасці краіны і прапагандзе здаровага ладу жыцця заслужылі шырокае прызнанне ў грамадстве.

Па выніках 2015 года прысуджаны таксама 10 спецыяльных прэмій Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Імі адзначаны дзеячы культуры і мастацтва, навукі, педагогі, аўтарскія калектывы, установы культуры за значныя дасягненні ў галіне выяўлення і тэатральнага мастацтва, аматарскай творчасці, музейнай справы, выхавання моладзі.

Прэмія прысуджана аўтарскаму калектыву галоўнай дырэкцыі «Агенцтва тэлевізійных навін» Белтэлерадыёкампаніі ў складзе карэспандэнта спецыяльнага аддзела навін культуры Наталлі Бардзілоўскай, галоўнага рэжысёра Алега Даўгаполава і загадчыка аддзела навін культуры Міхаіла Равуцкага за стварэнне гісторыка-дакументальнага серыяла «Яны спявалі за Радзіму» і іншыя праекты, накіраваныя на патрыятычнае выхаванне моладзі.

Аўтарскія калектывы ў складзе галоўнага навуковага супрацоўніка лабараторыі нелінейнай аптыкі Інстытута фізікі імя Б.І. Сцяпанавы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Паўла Апанасевіча, першага намесніка генеральнага дырэктара ТАА «Магія святла» Сяргея Гінака, старшыні савета дырэктараў ЗАТ «Галаграфічная індустрыя» Леаніда Таніна ўзнагароджваецца прэміяй за значны ўклад у захаванне нацыянальных культурных традыцый і стварэнне візуальных вобразаў праваслаўных святынь з дапамогай галаграфічных тэхналогій.

Узнагароды ўдастоены аўтарскія калектывы Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета ў складзе галоўнага мастака Аляксандра Касцючэнкі і галоўнага рэжысёра Міхаіла Панджавідзе за значныя дасягненні ў развіцці сучаснага опернага мастацтва і пастановку спектакля «Царская нявеста».

Сярод узнагароджаных таксама выкладчык кафедры

манументальна-дэкаратыўнага мастацтва Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Антон Бельскі, які выканаў роспіс у храме Іаана Прадцечы Свята-Узнясенскага жаночага манастыра ў гарадскім пасёлку Баркалабава Быхаўскага раёна.

Прэміі ўдастоены калектывы Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М.Горкага, які ўнёс значны ўклад у захаванне нацыянальных культурных традыцый і стварыў на высокім мастацкім узроўні спектакль «Пясняр», прысвечаны творчай дзейнасці Уладзіміра Мулявіна.

Узнагародай адзначаны калектывы Беларускага дзяржаўнага маладзёжнага тэатра, які дасягнуў высокіх творчых поспехаў і ўнёс важкі ўклад у развіццё і папулярнызацыю тэатральнага мастацтва. Лаўрэатам прэміі стаў калектыв Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны за значны ўклад у развіццё музейнай справы і патрыятычнае выхаванне насельніцтва.

У ліку ўзнагароджаных старшы выкладчык кафедры скульптуры Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Канстанцін Касцючэнка, які стварыў манумент «Брама памяці» мемарыяльнага комплексу «Трасцянец» і іншыя творы манументальнага мастацтва, а таксама член грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз мастакоў» Анатоль Кузняцоў, удастоены гэтай узнагароды за шматгадовую творчую дзейнасць і стварэнне высокамастацкіх твораў жывапісу.

Прэмія прысуджана і ўзорнаму ансамблю «Аношкаўскія музыкі» Аношкаўскай дзіцячай школы мастацтваў Нясвіжскага раёна за мэтанакіраваную работу па захаванні нацыянальных мастацкіх традыцый і актыўную канцэртную дзейнасць.

Прыняцце ўказаў аб прысуджэнні прэмій з'яўляецца яркім сведчаннем пастаяннай увагі дзяржавы да пытанняў фарміравання ў беларускім грамадстве здаровай духоўнай атмасферы, развіцця беларускай культуры і мастацтва.

■ Векапомнае

ЖМЕНЬКА ПАМЯЦІ — ДЛЯ НАШЧАДКАЎ ПЕРАМОГІ

Аўтары кнігі «Жыць і помніць», якая ўбачыла свет у Выдавецкім доме «Звязда», сталі лаўрэатамі прэміі «За духоўнае адраджэнне»

Такую высокую ўзнагароду з рук Прэзідэнта Беларусі атрымаюць прафесар Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі, ваенны гісторык Анатоль ШАРКОЎ і журналіст, перакладчык Алена ХАРАШЭВІЧ. У год 70-й гадавіны Вялікай Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне аўтарскія калектывы ажыццявілі надзвычай адказную місію: наведваючы пахаванні савецкіх салдат сямі еўрапейскіх краін, прывёз зямлю для крыпты храма-помніка ў гонар Усіх Святых.

Нагадаем, першыя капсулы былі закладзены Аляксандрам Лукашэнкам 2 кастрычніка ў рамках акцыі «Малітва за Беларусь». Ва ўрачыстай цырымоніі ўдзельнічалі кіраўнікі праваслаўнай, каталіцкай, мусульманскай і іўдзейскай рэлігійных канфесій, дыпламатычных прадстаўніцтваў сямі дзяржаў, адкуль была прывезена зямля: Германіі, Аўстрыі, Польшчы, Чэхіі, Венгрыі, Славакіі і Італіі. 39 прыгожых сасудаў, якія асвятліў Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Павел, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, папоўнілі нішы крыпты ў праваслаўнае свята Пакроў Прасвятой Багародзіцы.

Усё гэта стала магчымым дзякуючы ўнікальнаму праекту, ажыццёленаму пад эгідай Усіхсвятцага прыхода Мінска з бласлаўлення яго настояцеля протаіерэя Фёдара Поўнага. Аб войнах, нашых суайчынніках, якія загінулі па-за межамі Беларусі падчас Другой сусветнай вайны, а таксама месцах, дзе яны засталіся назаўсёды, вельмі падрабязна расказваецца ў кнізе «Жыць і помніць», падрыхтаванай Выдавецкім домам «Звязда».

Памяць аб Вялікай Айчыннай вайне ў нас, беларусаў, закладзена на генетычным узроўні. Ужо радзючы рады пераможцаў, а памяць мацнее — такі маральны абавязак нашчадкаў.

— Некаторыя зацікаўлены ў тым, каб мы хутчэй забыліся пра жудаснае мінулае, якое вогненным смер-

Фота Надзеі БУЖАК.

Вось у такіх сасудах у крыпце храма-помніка захоўваецца зямля.

чам пранеслася па нашай краіне, — перакананы Анатоль Шаркоў. — Але гэтага не будзе ніколі. Пасля таго, як кніга выйшла ў свет, ва Усіхсвятцы прыход, пад эгідай якога ствараўся праект, пачалі даслаць лісты. Людзі звяртаюцца з просьбамі дапамагчы ім знайсці загінулых за мяжой сваякоў, канкрэтныя пахаванні, просяць прывезці зямлю адтуль, дзе мы яшчэ не былі, каб і ў іх з'явілася магчымасць дакрануцца да гэтых святых месцаў. Шырокі рэзананс праект атрымаў не толькі сярод беларусаў. Асабліваю цікавасць наша справа выклікала з боку Расійскай Федэрацыі. Хоцацца верыць, што кніга памяці будзе садзейнічаць і супрацоўніцтву паміж краінамі некалі ваяуючых бакоў.

Пра Другую сусветную аўтары кнігі-рэквіема ведаюць не па чутках. Анатоль Шаркоў вырас на бацькавых аповедах пра вайну. Васіль Антонавіч прайшоў вайну з першага па апошні дзень. На фронце ваявалі яго браты. Адзін не вярнуўся. І дагэтуль сваякі не ведаюць, як склаўся яго лёс. У тых краях, дзе партызані бацька, народным мсціўцам дапа-

магаў дзядуля Анатоля Васільевіча па матчынай лініі. Незадоўга да вызвалення Беларусі яго забралі ў турму ў Крупках, дзе разам з іншымі спалілі. У сям'і Алены Харашэвіч пра вайну гаварыць не любілі. Яе дзядуля па матчынай лініі дайшоў да Польшчы, а бацькаў тата не ваяваў: у першыя дні вайны застаўся без вачэй. Ён ніколі не бачыў сваю ўнучку, мог яе толькі адчуваць...

Затое іх — сваіх герояў — памятаюць яны. А колькі такіх, хто ніколі так і не ўбачыў сваіх бацькоў, дзядоў і прадзедаў. Толькі на палях Еўропы, ажыццяўляючы вызваленчую місію, загінула звыш мільёна савецкіх воінаў. Іх пахаванні і нават цэлыя могілкі герояў рассеяны ад Буга да Берліна. Недалёка ад Радзімы спачывае і нямала беларусаў.

Каб пакланіцца іх магілам, аўтарам кнігі давалося пераадолець не адну тысячу кіламетраў. Але адна справа — дабрацца, іншая — знайсці. Дапамаглі асабістыя напрацоўкі, архіўныя звесткі і проста добрыя, неабыхавыя да ўвекавечвання памяці людзі. Так сасуды паступова напаўняліся зямлёй, сабранай са знакавых

мемарыялаў, брацкіх магіл, змешчаных могілак і асобных, нават змешчаных дзесьці наводшыбе пахаванняў, пазначаных беларускімі імёнамі.

— У гэтых краінах мы хацелі не проста пабываць на месцах баёў і пахаванняў, прывезці адтуль зямлю, але і паглядзець, што робіцца там у справе ўвекавечвання памяці, — гаворыць Анатоль Шаркоў. — Прычым мы наведалі памятныя месцы, дзе прадстаўлены ўсе катэгорыі ахвяр той вайны: забітыя ў баях ваеннаслужачыя, ваеннапалонныя, якіх знішчылі ў фашысцкіх канцлагерах, прымусова прыгнаныя савецкія грамадзяне, якія памерлі ад непасильнай працы, малалетнія вязні.

«Вельмі ўразіла брацкая магіла ў Дрэздэне, у якой спачываюць польскія і савецкія дзеці, — прызнаецца Алена Харашэвіч. — У берлінскім раёне Тэгель знаходзіцца рускія могілкі, дзе сярод пахаванняў першай міграцыі, савецкіх вайскоўцаў, якія загінулі падчас Другой сусветнай вайны, таксама ёсць дзіцячая брацкая магіла».

На жаль, не ўсе нашы суайчыннікі, якія паляглі за мяжой, увекавечаны пайменна. Не раз на гранітных плітах аўтарам даводзілася чытаць: беларус, з Навагрудка... Але ў той жа час пайменна вядомы ўсе выхадцы з Беларусі, якія загінулі ў бітве пад Монтэ-Касіна, што доўжылася 123 дні. На полі бою палеглі 924 салдаты корпуса Андэрса, у тым ліку 180 беларусаў. Імёны ўсіх — у кнізе.

Сучаснае пакаленне беларусаў пазнае сярод іх сваіх продкаў. Многія і хацелі б дабрацца да патрэбных магіл, толькі не ўсім гэта па сілах. Але кожны можа прыйсці ў храм-помнік і пакланіцца сваім салдатам Перамогі. А неўзабаве такая магчымасць з'явіцца яшчэ ў большай колькасці людзей, жменьку памяці для якіх з іншых краін, дзе спачываюць воіны-беларусы, прывязуць сённяшнія лаўрэаты.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by